

СХВАЛЕНО

Педагогічною радою
Івано-Франківського
спортивного ліцею
Івано-Франківської
обласної ради
протокол засідання
29 серпня 2025 р. № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор
Івано-Франківського
спортивного ліцею
Івано-Франківської обласної
ради
Василь СТЕФАНІШИН

Положення щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми в Івано-Франківському спортивному ліцеї Івано-Франківської обласної ради

2. Мета та завдання

2.1. Метою є створення безпечного освітнього середовища, вільного від усіх форм насильства та жорстокого поводження з дітьми.

2.2. Завдання Положення:

- формування культури чесної та доброзичливої до насильства;
- навчання, професійності та реагування на випадки насильства;
- удосконалення взаємодії з уповноваженими органами.

3. Основні поняття

3.1. Насильство щодо дітей — це, що призводить або може призвести до фізичної, психологічної, економічної чи сексуальної шкоди дитині.

3.2. Жорстоке поводження — будь-яке поводження, що порушує права, гідність або безпеку дитини.

3.3. Безпечне освітнє середовище — сукупність умов в Спортивному ліцеї.

НАДАНО ЧИННОСТІ ТА ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ № 810 від 30.08.2025р.

1. Загальні положення

1.1. Положення щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми (далі - Положення) регламентує діяльність Івано-Франківського спортивного ліцею Івано-Франківської обласної ради (далі - Спортивний ліцей) щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми.

1.2. Це Положення розроблено на підставі Законів України «Про освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про охорону дитинства», «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми» від 06.10.2024 р. № 3792-IX; Постанов Кабінету Міністрів «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статті» від 22.08.2018 р. №658, «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах» від 01.06.2020 № 585, «Про внесення змін до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження» від 28.07.2021 р. № 775; наказу Міністерства соціальної політики України, Міністерства внутрішніх справ України від 13.02.2019 р. № 369/180 (зареєстрований в Міністерстві юстиції України 02.04.2019 р. № 333/33304) «Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства», на основі Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 4 червня 2025 р. № 658.

2. Мета та завдання

2.1. Метою є створення безпечного освітнього середовища, вільного від усіх форм насильства та жорстокого поводження з дітьми.

2.2. Завдання Положення:

- формування культури нульової толерантності до насильства;
- виявлення, профілактика та реагування на випадки насильства;
- удосконалення взаємодії з уповноваженими органами.

3. Основні поняття

3.1. **Насильство** щодо дитини — дії, що призводять або можуть призвести до фізичної, психологічної, економічної чи сексуальної шкоди дитині.

3.2. **Жорстоке поводження** — будь-яке поводження, що порушує права, гідність або безпеку дитини.

3.3. **Безпечне освітнє середовище** – сукупність умов в Спортивному ліцеї, що унеможливорюють заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних,

безпеки та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації, поширення неправдивих відомостей, пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможлиблюють вживання на території та в приміщеннях Спортивного ліцею алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин.

3.4. Булінг (цькування) - діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла чи була заподіяна шкода психологічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Кривдник - особа, яка вчинила насильство у будь-якій формі.

Потерпілий (жертва булінгу) - учасник освітнього процесу, щодо якої було вчинено булінг (цькування).

Спостерігачі - свідки та (або) безпосередні очевидці випадку булінгу (цькування).

Сторони булінгу (цькування) - безпосередні учасники випадку: кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності).

Економічний булінг (насильство) - форма булінгу, що включає умисне позбавлення їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні необхідних послуг, примушування до безоплатної праці, інші правопорушення.

Сексуальний булінг (насильство) - форма булінгу, дії сексуального характеру, виражені словесно (погрози, залякування, непристойні зауваження), або фізично (доторкання, поплескування), що принижують чи ображають осіб, які перебувають у відносинах освітнього, трудового, службового, матеріального чи іншого підпорядкування.

Фізичний булінг (насильство) - форма булінгу, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня важкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру.

Кібербулінг (насильство) - форма булінгу, що вчиняється за допомогою електронних засобів комунікації.

Протидія булінгу - система заходів, що здійснюються адміністрацією ліцею, а також іншими учасниками освітнього процесу, та спрямовані на припинення насильства, надання допомоги та захисту постраждалій особі, а також на належне розслідування випадків насильства.

4. Принципи запобігання насильству

4.1. Дотримання прав дитини.

4.2. Конфіденційність і недопущення повторної травматизації.

4.3. Партнерство та міжвідомча взаємодія.

5. Організаційні механізми

5.1. Затверджуються внутрішні документи:

- Програма унеможливлення насильства;
- алгоритм реагування;
- форми фіксації звернень.

6. Порядок дій у разі виявлення насильства

6.1. Працівник, який став свідком або отримав інформацію про можливе насильство, зобов'язаний:

- негайно повідомити директора Спортивного ліцею;
- надати первинну допомогу (за потреби);
- зафіксувати випадок у Журналі безпеки.

6.2. Директор Спортивного ліцею:

- протягом однієї доби розглядає звернення;
- інформує службу у справах дітей та Національну поліцію (у разі потреби);
- координує подальші дії з дитиною та її сім'єю.

7. Повноваження та обов'язки учасників

7.1. Директор Спортивного ліцею:

- затверджує Програму, Положення, алгоритми;
- забезпечує навчання персоналу;
- координує міжвідомчу взаємодію.

7.2. Працівники ліцею:

- проходять навчання щодо унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми;
- повідомляють про випадки насильства;
- беруть участь у профілактичних заходах.
- мають право на:
 - захист професійної честі і гідності;
 - працю у безпечному та здоровому освітньому середовищі;
 - захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю.
- зобов'язані:
 - сприяти розвитку здібностей здобувачів освіти, формуванню навичок здорового способу життя, дбати про їхнє фізичне і психічне здоров'я;
 - поважати гідність, права, свободи і законні інтереси всіх учасників освітнього процесу;

- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей;
- формувати у здобувачів освіти прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами;
- захищати здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного та психологічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти;
- додержуватися установчих документів та правил внутрішнього розпорядку Спортивного ліцею, виконувати свої посадові обов'язки;
- у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною: вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з дитиною; звернутися до органів Національної поліції України; повідомити директора Спортивного ліцею та принаймні одного з батьків або інших законних представників дитини, яка вчинила насильство або жорстоке поводження, та дитини, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження;
- у разі вчинення жорстокого поводження з дитиною директором Спортивного ліцею невідкладно повідомити про це засновника ліцею та/або уповноважений ним орган (особу).

7.3. Батьки та законні представники:

- отримують інформацію про права дітей;
- залучаються до профілактики насильства;
- мають право на:
 - захист відповідно до законодавства прав та законних інтересів здобувачів освіти;
 - отримання інформації про діяльність Спортивного ліцею, результати навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є), результати оцінювання якості освіти в ліцеї та його освітньої діяльності;
 - подавати директору Спортивного ліцею (у разі вчинення жорстокого поводження з дитиною керівником закладу освіти – засновнику ліцею та/або уповноваженому ним органу (особі) усні та письмові заяви (скарги, повідомлення) про випадки насильства або жорстокого поводження з дитиною, а також стосовно інших учасників освітнього процесу, вимагати невідкладного (протягом однієї доби з моменту надходження) реагування на такі випадки;
 - отримання інформації щодо порядку та умов проходження їхньою дитиною, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження, відповідних програм для таких осіб.

- зобов'язані:

- виховувати у дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих і довкілля;
- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу;
- дбати про фізичне і психічне здоров'я дитини, сприяти розвитку її здібностей, формувати навички здорового способу життя;
- формувати у дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану;
- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства.

8. Превентивна діяльність

- 8.1. Проведення просвітницьких заходів для учнів.
- 8.2. Організація тренінгів, ігор, інформаційних кампаній.
- 8.3. Поширення матеріалів у друкованому та електронному вигляді на офіційному сайті Спортивного ліцею та групах у месенджерах.

9. Моніторинг та оцінка

- 9.1. Щорічна самооцінка ефективності впроваджених заходів.
- 9.2. Аналіз звернень та опитування учнів, працівників і батьків.

10. Відповідальність

- 10.1. Працівники Спортивного ліцею несуть дисциплінарну та іншу відповідальність згідно з чинним законодавством за недотримання вимог Положення.
- 10.2. Особи, які вчинили насильство та/або жорстокість по відношенню до здобувачів освіти притягуються до відповідальності, згідно з чинним законодавством.
- 10.3. Неповідомлення директором Спортивного ліцею уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки булінгу (цькування) учасника освітнього процесу тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

11. Прикінцеві положення

- 11.1. Положення про запобігання і протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми Спортивного ліцею затверджується наказом директора і є обов'язковими до виконання всіма учасниками освітнього процесу.

11.2. Учасники освітнього процесу мають бути ознайомлені з порядком захисту дітей від різних форм насильства та жорстокого поводження в Спортивному ліцею.

11.3. Положення оприлюднюється на офіційному сайті Івано-Франківського спортивного ліцею.

11.4. Положення переглядається не рідше одного разу на 3 роки або за потреби.

11.5. Внесення змін та доповнень здійснюється наказом директора Спортивного ліцею.

Додаток 1

до Положення щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми

Порядок, форми та механізм подання повідомлень про випадки або підозру на випадки насильства чи жорстокого поводження з дітьми в Івано-Франківському спортивному ліцеї Івано-Франківської обласної ради

Механізм подання повідомлень має на меті забезпечити доступність, конфіденційність, захист заявника та оперативне реагування адміністрації Спортивного ліцею.

1. Форми подання повідомлень

1.1. Повідомлення можуть бути:

- відкритими – з зазначенням особи, яка повідомляє;
- анонімними – без зазначення імені/ідентифікації особи.

1.2. Повідомлення може надійти від:

- учня / учениці;
- працівника / працівниці Івано-Франківського спортивного ліцею;
- батьків або законних представників;
- інших осіб, які стали свідками або мають підозру.

3. Канали подання повідомлень

3.1. Повідомлення можуть подаватися через такі канали:

- усне або письмове звернення до будь-якого працівника або адміністрації;
- електронна пошта (lic_obd@ukr.net);

4. Реєстрація повідомлень

4.1. Всі повідомлення, незалежно від способу подачі, реєструються у Журналі повідомлень про випадки насильства (паперовому або електронному).

4.2. Анонімні повідомлення також підлягають реєстрації з позначкою «анонімне».

4.3. Реєстрацію здійснює відповідальна особа (практичний психолог або соціальний педагог).

5. Порядок реагування на повідомлення

5.1. Отримання повідомлення (усного/письмового/анонімного) та його реєстрація.

5.2. Первинне з'ясування обставин події (без тиску на дитину).

5.3. Повідомлення передається директору Спортивного ліцею не пізніше ніж через 1 годину з моменту отримання.

5.4. Директор Спортивного ліцею зобов'язаний:

5.4.1. Розглянути повідомлення протягом 1 доби;

5.4.2. У разі виявлення ознак насильства:

- негайно повідомити уповноважений підрозділ Національної поліції та службу у справах дітей;
- за потреби викликає швидку допомогу або скеровує до закладу охорони здоров'я;
- забезпечує безпеку дитини;
- організовує подальшу роботу з жертвою (надання психологічної підтримки (індивідуальні зустрічі, групові заняття за згодою дитини); розроблення індивідуального плану захисту дитини (ІПЗД) у співпраці зі службами; ведення карти психосоціального супроводу; взаємодію з батьками/законними представниками дитини (інформування, залучення до плану допомоги, пояснення прав)).
- організовує подальшу роботу з кривдником:
 - якщо це інша дитина): повідомляє батьків кривдника (крім випадків, коли саме вони є кривдниками); проводить індивідуальну профілактичну роботу; застосовує заходи педагогічного впливу.
 - якщо кривдник – працівник ліцею, рішення щодо: дисциплінарної відповідальності; відсторонення; повідомлення органів, що приймають рішення про правомірність дій (поліція, прокуратура).
- здійснює контроль за тим, щоб насильство не повторювалося.

6. Інформування учасників освітнього процесу

6.1. Усі учасники освітнього процесу інформуються про механізм подання повідомлень:

- під час вступу до Спортивного ліцею;
- щорічно на зборах, тренінгах або класних годинах;
- через розміщення інформації на стендах, у буклетах та на сайті ліцею.